

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Veræ, solidæque virtutes seclusa caritate non dantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

CAPUT IV.

Veræ, solidæque virtutes seclusa Caritate non dantur.

Actionum, quæ ad Dei cultum pertinent, præcipua est oratio; oratione siquidem Deum veluti Dominum veneramur. *Mendici Dei sumus*, inquit sanctus Augustinus, *ante magni Patris familias januam stamus, aliquid ab eo petentes.* Illum ut supremum Dominum agnoscimus, si finem nostrum ultimum in oratione ipsum fatemur, ut & primum principium: quod si ipsum ut finem nostrum ultimum agnoscimus, in illo quiescimus, illumque propterea amamus. Aliquidne a Deo veluti a Patre expectamus, si illum non diligimus, aut si nos, proximumve illi antiferimus? Quæ sine amore fit, Deo non offertur oratio. *Nonne quotidie tales rogant Deum?* ait sanctus Augustinus. *Non rogant Deum. Attendite, si possumus hoc dicere adjuvante Deo. Deus gratis se vult diligi, hoc est caste amari; non propterea se amari, quia dat aliquid præter se, sed quia dat se, Qui ergo invocat Deum, ut dives fiat, Deum non invocat. Hoc enim invocat, quod vult ad se venire.*

Christianorum propria virtus est castitas; sed quomodo a Paganorum castitate differt, qui castas virgines, vestales, maritos castos, pudicasque viduas habebant? Quia nempe Paganorum castitas Dei amore carebat, nec Deum spectabat: castum erat corpus, immunda anima, quia a corporeis voluptatibus abstinens Deum non respiciebat, (ut ait divus Augustinus *de Nupt. & Con-*

Concup. Cap. 2.) Absit eum pudicum dici, qui non propter Deum fidem servat uxori. Quid ergo dicemus, quando & in quibusdam impiis invenitur pudicitia conjugalis? Utrum & peccare dicendi sunt, quod dono Dei male utantur, non id referentes ad cultum ejus, a quo acceperunt? In corporis voluptate hominis felicitatem Epicurei collocabant; superbi alii Philosophi, carnem contemnentem, in sua anima, & in sua virtute felicitatem collocarunt: verum illi secundum carnem viventes, isti secundum animam viventes, nec illi, nec isti secundum Deum viventes. (Serm. 3. de verb. Apost. c. 7.) Veritatem hanc Dei Filius nos docet inquit: Sunt eunuchi, qui de matris utero sic nati sunt, & sunt eunuchi, qui facti sunt ab hominibus, & sunt eunuchi, qui seipsos castraverunt propter regnum caelorum; idest propter Dei amorem, qui ex caritate proficiscitur, (Matth. 19.)

Sacrificium quoddam est eleemosyna; verum nisi ex Dei amore fiat; naturalis tantum pietatis effectus est erga pauperem, cui subvenitur, interdum vero superbiæ opus. Ideo Christus nos sic admonet: Te autem faciente eleemosynam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua, (Matth. 6.) Deum igitur in paupere intueri debemus, & Jesum Christum, cujus membrum est pauper. Si amas illum, (inquit sanctus Augustinus, de Civit. l. 21. c. ult.) eme illum ab illo. Qui Christum diligit in christiano, hoc animo ei porrigit eleemosynam, quo accedit ad Christum, non quo vult recedere impunitus a Christo.

Patientia est virtus, qua sine querela immen-
 nentia mala toleramus; sed non est ipsa christia-
 na virtus, si propter Dei amorem mala non tole-
 rat. *Fructus autem Spiritus est patientia* (Co-
 lat. 5.); si vero Spiritus amoris est fructus,
 quomodo sine Dei amore esse potest? *Patientia*
vobis necessaria est, (inquit Apostolus Hebr. 10.)
ut voluntatem Dei facientes, reportetis promissio-
nem. An sine caritate potest Dei impleri volun-
 tas? Postumusne, quin illum diligamus, boni
 delectari æternis, quæ nobis promisit? Cruciatu
 suos ea fortitudine Regulus passus est, qua nostri
 Martyres suos toleravere; sed Reguli patientia
 virtus christiana non fuit, quia omni carebat ca-
 ritate. *Non intelligunt, (inquit sanctus Augu-*
stinus de Patient. c. 17.), *Et quemque iniquorum*
tanto esse ad quæcumque mala perferenda durio-
rem, quanto in eo major est cupiditas mundi; Et
quemque justorum tanto esse ad quæcumque mala
perferenda fortio-rem, quanto in eo major est cari-
tas Dei. Martyrum virtus non solum magna,
 sed pia fuit; imo vero illa sola virtutis nomine
 digna, & vera est virtus, quæ non militat typho,
 sed Deo.

Quod de virtutibus hisce singulis diximus, de
 reliquis omnibus dicendum est: illæ solæ chris-
 tianæ sunt, quæ Deo serviunt, qui illas largitur.
Absit (inquit idem Pater lib. 4. contra Julian.
cap. 8.), ut virtutes veræ cuiquam serviant nisi
illi, vel propter eum, cui dicimus, Deus virtutum
converte nos.

Veteres Philosophi magnam se dixisse veritatem putarunt, quando dixerunt virtutem propter seipsam amari posse; sed magnam dixere blasphemiam. Etenim si virtus propter seipsam potest amari, ultimum hominis finem illam esse oportet, aut Deum, qui est finis ultimus. *At virtutes* (ait idem sanctus Doctor *lib. 4. contra Julian. cap. 8.*) *ad quodlibet adipiscendum vel tenendum, nisi ad Deum retuleris, etiam ipsa vitia sunt potius, quam virtutes.*

CAPUT V.

Ut omnia opera nostra ad Deum referamus, Caritas urget.

Ut bona & christiana sit actio, debet esse libera, recta intentione facta, & ad Deum referri. A peccati servitute, in quam inciderat liberum arbitrium, gratia liberat, & bonis faciendis operibus aptum reddit. *Veritas*, (inquit Dei filius *Joani 8.*), *liberavit vos. Si ergo vos filius liberaverit, vere liberi eritis.* Intentio debet esse pura. *Si oculus tuus*, (inquit idem Dominus *Matth. 6.*), *fuerit simplex*; idest si intentio pura est: *totum corpus tuum*; idest omnis tua actio, *lucidum erit*; idest bona. At hoc non sufficit; oportet ut ad Deum actio referatur vel actualiter, vel virtualiter, ut Scholæ loquuntur (a). Duo in bo-

(a) Ut homo omnia sua relatione *actuali* immediate in Deum referat, pluribus propositionibus, a Summa Sede protritis, velut necessarium Bajus asseruit. Catholice sentientibus relatio operum *virtualis*, e præmissa actuali fluens, sufficit. Quia immo